

Gemeentelijke minimaregelingen en regelingen voor chronisch zieken en mensen met een beperking in de Westelijke Mijnstreek

Maart 2025

Werkgroep Sociaal Beleid

Lokaal FNV Westelijke Mijnstreek

Inhoud

Inleiding: over het onderzoek.....	2
Conclusies FNV	3
Aanbevelingen	4
De individuele inkomenstoelag.....	5
Bijzondere bijstand.....	6
Collectieve aanvullende zorgverzekering / bijdrage zorgpremie.....	8
Compensatie meerkosten chronisch zieken/mensen met beperking.....	10
Compensatie eigen bijdrage Wmo	11
Mantelzorgwaardering	12
Niet-gebruik voorzieningen en informatie	13
Overige gemeentelijke minimaregelingen	14
Bijlage 1: Ervaringen met het gemeentelijk minimabeleid in citaten.....	16
Bijlage 2 Overige gemeentelijke minimaregelingen.....	19
Bijlage 3: Lijst van afkortingen	20

Inleiding: over het onderzoek

De werkgroep Sociaal Beleid van netwerk Lokaal FNV Westelijke Mijnstreek heeft in augustus 2024 onderzoek gedaan naar de regelingen voor minima en voor mensen met een chronische ziekte of beperking in de Westelijke Mijnstreek, zijnde de gemeenten Sittard-Geleen, Beek en Stein. Alle drie gemeenten zijn benaderd om een enquête in te vullen. De vragenlijst is opgesteld door de werkgroep, waarbij de eerdere landelijke FNV onderzoeken in het kader van Lokale Monitor en andere regionale FNV onderzoeken als inspiratie hebben gediend.

De hoofdvraag bij dit onderzoek is of en hoe de gemeenten deze regelingen, die in 2009 en 2015 overgedragen zijn aan gemeenten (gedecentraliseerd), zijn vormgegeven.

Over de uitkomsten van het onderzoek zal overleg gezocht worden met de verantwoordelijke wethouders. De werkgroep hoopt dat het onderzoek ook het landelijk pleidooi van FNV kan ondersteunen voor onder andere het gelijktrekken van de normen voor het minimabeleid.

We boden gemeenten de mogelijkheid om nog aanvullende of verduidelijkende opmerkingen mee te geven voor zaken die het minimabeleid betreffen, maar waar niet naar is gevraagd in onze vragenlijst. Daarvan is geen gebruik gemaakt.

De leden van FNV en ook inwoners in de Westelijke Mijnstreek zijn gevraagd om hun ervaringen met het gemeentelijk sociaal beleid te delen. Dit heeft in totaal 549 reacties opgeleverd. Observaties hieruit zullen worden gedeeld in de gesprekken met de individuele gemeenten. Ook hebben onze leden tips gegeven aan de gemeenten, die worden doorgezet. In bijlage 1 leest u citaten, die een inkijkje geven in de beleving van betrokkenen in de praktijk.

Wij danken het FNV secretariaat voor de ondersteuning vanuit het regiokantoor en de medewerkers van de gemeente voor het meewerken aan de enquête.

Werkgroep Sociaal Beleid Lokaal FNV Westelijke Mijnstreek

Februari 2025

Contact:

Gitta Backer bestuurder Lokaal/Regionaal

gitta.backer@fnv.nl

Werkgroep Sociaal Beleid Lokaal FNV Westelijke Mijnstreek

lokaal.westelijkemijnstreek@vereniging.fnv.nl

Conclusies FNV

Er bestaan veel verschillen in het armoedebeluid van de verschillende gemeenten. Dit komt door de decentralisatie van beleid van rijk naar gemeenten. De gemeenten Sittard-Geleen, Stein en Beek hanteren een gezamenlijke aanpak van de participatiewet, hoewel er kleine verschillen zijn.

- De eenvoudige regeling voor chronisch zieken en mensen met een beperking Wet tegemoetkoming chronisch zieken en gehandicapten (Wtcg) is, nadat het budget naar de gemeenten is gegaan, verdwenen en slechts deels vervangen door enkele andere regelingen, waarvoor een aanvraag moet worden gedaan met als gevolg uitvoeringskosten en een hogere drempel.
- Ook de verschillen in compensatie voor (collectieve) aanvullende ziektekostenverzekeringen en gemeentepolissen vallen op.
- Het bedrag dat aan mantelzorgers wordt uitgekeerd, is minder en soms veel minder dan het voormalige landelijke mantelzorgcompliment. Het budget dat de gemeente ontvangt wordt deels besteed aan de ondersteuning van deze belangrijke groep inwoners.

In dit rapport wordt regelmatig de term ‘(wettelijk) sociaal minimum’ of afkorting wsm gebezigd. In het kort een toelichting (bedragen 1 januari 2025):

- Het bruto minimumloon is per maand € 2191,80 (bij 36 uur).

- Het sociaal minimum is 70% van dit wettelijk minimumloon.

- Het sociaal minimum is netto per maand € 1278 .

-Voor gehuwden geldt een sociaal minimum van € 1826 netto

Hierbij is geen rekening gehouden met bijvoorbeeld toeslagen en belastingkortingen.

Aanbevelingen

1. Het sociaal minimum over de hele linie moet snel omhoog. Voor iedereen gebaseerd op een minimumloon van € 16,- per uur. Met een volledige koppeling aan AOW en uitkering. Mensen moeten kunnen rondkomen van hun inkomen.¹
2. FNV is voor een ruime norm voor alle gemeentelijke minimaregelingen van 150% van het wettelijk sociaal minimum. Ook werkenden met een laag inkomen worden zo geholpen om rond te komen. Gemeenten moeten hiervoor de middelen krijgen van het Rijk.¹ Dit geld moet zijn 'geoomerkt' en 100% worden besteed. Gemeenteraden horen op de besteding toe te zien.
3. Houd voorzieningen toegankelijk voor iedereen. Een gratis abonnement voor Wmo-voorzieningen tot 150% bijstandsnorm. Dus: geen eigen bijdrage voor minima.
4. Behoud de gemeentepolis voor minima, ook als het Rijk hierop gaat bezuinigen. Neem de mogelijkheid op voor het dekken van het eigen risico.
5. FNV wil dat minimaregelingen niet verschillen tussen gemeenten. De ondergrens moet voor iedereen in Nederland gelijk zijn.¹ Inkomensnormen, bedragen en vergoedingen moeten gelijk zijn. Het mag niet uitmaken waar je woont of je recht op hebt op een regeling en op welk bedrag je kan rekenen.
6. Minimaregelingen moeten automatisch 'ambtshalve' worden verstrekt dus zonder aanvraag, indien duidelijk is dat inwoners in aanmerking komen.
7. Als bij één instantie is geconstateerd dat een inwoner met zijn inkomen recht heeft op een van de regelingen, moet dit voldoende zijn voor alle instanties die het minimabeleid uitvoeren en hoeft er niet bij ieder loket opnieuw te worden gecontroleerd. Conform de privacywet moet er toestemming worden gevraagd.
8. Ga uit van vertrouwen en beperk daarmee uitvoeringskosten, bureaucratie en onnodige drempels.
9. FNV pleit voor een aparte arbeidsongeschiktheidsuitkering met bijbehorende ondersteuning. Zieke werknemers horen niet in de WW of in de bijstand. FNV maakt zich hard voor van-werk-naar-werk trajecten voor mensen die ontslagen worden en voor meer beschutte werkplekken en garantiebannen voor wie regulier werk niet mogelijk is. Dit valt buiten de scope van het onderzoek, maar is wel van belang om hier te melden.¹
10. De gemeente kan zelf voor een hoger loon aan de onderkant van de loonschalen als voorwaarde stellen bij aanbestedingen/inkoop in het sociaal domein en andere terreinen.

¹ Dit is (deels) Rijksbeleid. Gemeenten kunnen met FNV voor verbeteringen pleiten in 'Den Haag'.

De individuele inkomenstoeslag

In 2004 werd in de voormalige Wet Werk en Bijstand, inmiddels vervangen door de Participatiewet, de langdurigheidstoeslag ingevoerd. Daarmee kregen mensen die 5 jaar of langer een laag inkomen hadden (tot maximaal 110% van het sociaal minimum) recht op een toeslag van € 327 (alleenstaanden) tot € 466 (gehuwden) per jaar, bedragen die in principe periodiek worden bijgesteld. Per 1-1-2009 is de langdurigheidstoeslag gedecentraliseerd naar gemeenten en hernoemd tot individuele inkomenstoeslag. De gemeenten kregen hierbij een grote beleidsvrijheid om zelf de voorwaarden voor deze toeslag, in het bijzonder de hoogte van de toeslag, de duur van het laag inkomen (referentieperiode) en de inkomensgrens, vast te leggen in een gemeentelijke verordening. AOW-gerechtigden en mensen met onvolledige AOW komen niet in aanmerking voor de individuele inkomenstoeslag. In de Participatiewet (art. 36, lid 1) zijn zij uitgesloten.

Antwoorden gemeenten

In de tabel hieronder wordt weergegeven op welke wijze deze toeslag is vormgegeven in de onderzochte gemeenten.

Individuele inkomenstoeslag					
	Inkomensgrens (wsm)	Referteperiode	Hoogte bedrag		
			Alleenstaande	Alleenstaande ouder	Gehuwd zonder meerderjarige kinderen
Sittard -Geleen	110%	3 jaar	€ 520	€ 665	€ 742
Stein	110%	3 jaar	€ 520	€ 665	€ 742
Beek	110%	3 jaar	€ 520	€ 665	€ 742

Conclusies uit antwoorden

Alle gemeenten in de westelijke mijnstreek hebben dezelfde normen; zij hanteren een lage inkomensgrens van 110%.

Standpunt FNV

Binnen de huidige regels is FNV voor één norm tot 150% van het sociaal minimum, met een referteperiode van 3 jaar.

Bijzondere bijstand

De bijzondere bijstand regelt een vergoeding voor extra kosten die inwoners niet zelf kunnen betalen. De gemeente bepaalt of je bijzondere bijstand krijgt. Je hoeft daarvoor geen bijstandsuitkering te hebben. Voor bijzondere bijstand gelden een aantal voorwaarden. Onder andere de kosten zijn noodzakelijk en worden niet vergoed door een voorliggende voorziening.²

Je kan bijzondere bijstand aanvragen voor bijvoorbeeld: de eigen bijdrage voor een advocaat, de kosten van een rechtszaak (griffiekosten), kosten voor een gehandicaptenparkeerkaart, grote aankopen die lang meegaan, zoals een wasmachine en medische kosten die noodzakelijk zijn. Dit verschilt per gemeente.

De voormalige categoriale bijzondere bijstandsuitkering voor ouderen, chronisch zieken en gehandicapten is afgeschaft.

De meeste gemeenten in Nederland houden een inkomensgrens aan van 120% van de bijstandsnorm en een vermogensgrens afgeleid van de bijstand.

Antwoorden gemeenten

Onderstaande tabel geeft de uitkomsten van de onderzochte gemeenten over dit onderwerp.

Bijzondere bijstand				
		Vermogensgrens		
	Inkomensgrens	Alleenstaande	Alleenstaande ouder	Gehuwd
Sittard-Geleen	110% volledig Of draagkrachtberekening	€ 7770	€ 15540	€ 15540
Stein	110% volledig Of draagkrachtberekening	€ 7770	€ 15540	€ 15540
Beek	110% volledig Of draagkrachtberekening	€ 7770	€ 15540	€ 15540

² Kosten of diensten die je elders al (vergoed) kan krijgen

Conclusies uit antwoorden

De gemeenten maken een draagkrachtberekening indien het inkomen hoger is dan 110%; dan wordt er 25% van het meer-inkomen als draagkracht gerekend. Indien de noodzakelijke kosten hoger zijn dan de draagkracht dan wordt het meerdere vergoed. Bij de draagkrachtberekening kan ook rekening worden gehouden met een aantal buitengewone uitgaven zodat de eigen draagkracht lager wordt (met een hogere vergoeding als gevolg)

Collectieve aanvullende zorgverzekering / bijdrage zorgpremie

Op de basisverzekering mag vanaf 2023 geen korting meer worden gegeven, wel op de aanvullende verzekering. Gemeenten hebben vaak een collectieve aanvullende zorgverzekering, ook wel aangeduid als een 'gemeentepolis'. Hierbij zijn er meerdere aanbieders waaruit gekozen kan worden. De polis staat open voor minima in de gemeente. Het is niet verplicht om deel te nemen.

Een gemeentepolis is vaak voordeliger, omdat de gemeente in meer of mindere mate meebetaalt aan de premie. Ook is er een bescheiden collectieve korting vanuit de verzekeraar. Toch is het voordeel relatief, omdat deze vooral door de duurdere zorgverzekeraars die in de regio actief zijn wordt aangeboden. Ook is de dekking niet voor iedereen passend. Voor zover we hebben kunnen nagaan, is door gemeenten bedongen dat er geen keuring wordt vereist. Dus dat je niet kan worden geweigerd. Daarvoor betaal je dan wel een hogere premie. Een ander voordeel is dat sommige van deze polissen het eigen risico van €385 per jaar dekken.

De gemeentepolis is voor veel gemeenten een gemakkelijke en goedkope uitweg uit de opdracht aan gemeenten om na de afschaffing van de Wtcg (Wet tegemoetkoming chronisch zieken en gehandicapten) en de CER (Compensatie eigen risico) een nieuwe maatwerkvoorziening te treffen voor de meerkosten van chronisch zieken en mensen met een beperking.

Antwoorden gemeenten

Onderstaande tabel geeft de uitkomsten van de onderzochte gemeenten over dit onderwerp.³

Tegemoetkoming Zorgkosten		
	Inkomensgrens	Bijdrage per maand van de gemeente
Sittard-Geleen	150%	Pakket VGZ Zuid Limburg 0 euro
Stein	150%	pakket VGZ Zuid Limburg
Beek	150%	Tegemoetkoming als maatwerkvoorziening voor mensen tot 110% van wsm met een bijdrage van 20 euro per maand

³ Hierbij dient te worden opgemerkt dat op dit onderwerp onduidelijkheid blijft bestaan. Zie gezondverzekerd.nl voor meer informatie

Standpunt FNV

FNV wil stoppen met marktwerking in de zorg, waardoor meer rechtsgelijkheid wordt bereikt.

Een groot aantal chronisch zieken en mensen met een beperking betalen doorgaans het volledige eigen risico, voor velen onbetaalbaar of het gaat ten koste van andere uitgaven. Een boete op ernstig ziek zijn is onwenselijk en zou moeten verdwijnen. Dit is een landelijke politieke kwestie.

Tot die tijd zouden gemeenten een volledige compensatie van het eigen risico moeten bieden aan chronisch zieken en mensen met een beperking met een inkomen tot 150% van het minimum.

Compensatie meerkosten chronisch zieken/mensen met beperking

Sinds 2015 is een aantal landelijke regelingen voor compensatie van extra kosten in verband met chronische ziekte of beperking afgeschaft, waaronder de Wet tegemoetkoming chronisch zieken en gehandicapten (Wtcg). De Wtcg werd uitgevoerd door het CAK en bestond uit een inkomensafhankelijke algemene tegemoetkoming voor de meerkosten met een jaarlijks bedrag van €150 tot € 500, afhankelijk van leeftijd en zorggebruik. Daarnaast was er een korting van 33% op de eigen bijdragen voor zorgvoorzieningen.

Gemeenten werden verantwoordelijk gesteld voor het opzetten van nieuwe maatwerkregelingen. Hierbij hebben zij een grote beleidsvrijheid. Als gevolg van de aanzienlijke bezuinigingen door de Rijksoverheid hebben de meeste gemeenten zich voornamelijk gericht op de (financieel) meest kwetsbare groepen.

Conclusies

Gemeente Stein en Beek kennen geen regeling compensatie meerkosten chronisch zieken/mensen met een beperking.

De gemeente Sittard-Geleen betaalt € 150 per jaar, met een inkomensgrens van 130% van de bijstandsnorm, als die onder de wet langdurige zorg vallen of het eigen risico is verbruikt of € 350 aan zorgkosten is betaald.

Standpunt FNV

Een groot aantal chronisch zieken en mensen met een beperking betalen doorgaans het volledige eigen risico. Voor velen onbetaalbaar of het gaat ten koste van andere uitgaven. Een boete op ernstig ziek zijn, die onwenselijk is, en zou moeten verdwijnen. Dit is een landelijke politieke kwestie.

Tot die tijd zouden gemeenten een volledige compensatie van het eigen risico moeten bieden aan chronisch zieken en mensen met een beperking. Waarbij een inkomensgrens wordt gehanteerd van 150% van het minimum. Beter zou het zijn om dit landelijk te regelen.

Compensatie eigen bijdrage Wmo

De voormalige Wtcg-regeling kende ook een compensatie van 33% op de eigen bijdragen voor de Wmo. De Wmo kent maatwerkvoorzieningen; dit zijn persoonlijke voorzieningen én algemene voorzieningen, zoals maaltijdbezorging en lokaal vervoer.

Conclusies

- Enkel de gemeente Stein kent een regeling vrijstelling eigen bijdrage WMO. Deze wordt enkel bij grote uitzondering toegepast. En geldt voor maatwerkvoorzieningen en pgb.
- Geen van de gemeenten kent een compensatie van de eigen bijdrage WMO bij algemene voorzieningen. Wel bestaat er onder voorwaarden kwijtschelding in de gemeente Sittard-Geleen

Standpunt FNV

FNV is voorstander van een gehele (kwijtschelding) of tenminste een aanzienlijke compensatie van de eigen bijdrage voor de Wmo voor chronisch zieken en mensen met een beperking met een inkomen tot 150% van het minimum, in ieder geval voor maatwerkvoorzieningen. Het inkomen moet worden meegewogen bij het recht op deze voorzieningen. Geen van de gemeenten heeft een compensatieregeling voor eigen bijdragen op algemene voorzieningen.

Mantelzorgwaardering

Het mantelzorgcompliment, zoals de voorheen landelijke regeling genoemd werd, kende aan mantelzorgers jaarlijks een bedrag uit van aanvankelijk € 250, vanaf 2011 € 200. Het bedrag werd uitgekeerd via de SVB en wie mantelzorger was, werd door het CIZ geregistreerd.

Per 2015 is deze regeling overgeheveld naar gemeenten. Zij krijgen daarvoor een budget van 6,62% van het Wmo-budget. De gemeenten zijn vrij in de invulling van dit budget.

Gemeente Stein verstrekt een cadeaubon van € 40 en een Bol.com cadeaubon van € 15 voor jonge mantelzorgers tot 27.

Gemeente Sittard-Geleen verstrekt een cadeaubon ter waarde van € 50.

Gemeente Beek verstrekt een cadeaubon van € 100 euro.

Gemeenten Sittard-Geleen, Stein en Beek organiseren een jaarlijkse Mantelzorgdag.

Conclusies

De Gemeenten zijn karig met het verstrekken van mantelzorgwaardering

Sittard-Geleen heeft een eigen steunpunt informele zorg (Knooppunt Informele Zorg), dat mensen doorverwijst naar de juiste organisaties die mantelzorg verlenen. Daarnaast biedt het Knooppunt ondersteuning aan mantelzorgers. Alle inwoners van de Westelijke Mijnstreek kunnen daar terecht.

Beek ondersteunt ook het steunpunt informele zorg en Stein vermeldt dat zij ook een steunpunt Mantelzorg subsidiëren.

Standpunt FNV

Het landelijk mantelzorgcompliment van € 200 voor mantelzorgers is in bijna alle gemeenten verdwenen en vervangen door een cadeaubon met een lager bedrag en andere activiteiten. Extra kosten die mantelzorgers vanuit liefde voor degene die ze verzorgen maken, dienen te worden vergoed. Denk aan allerlei kosten voor vervoer, telefoon, wassen en dergelijke. Het werk van Mantelzorgers betekent een flinke besparing op de toch al overbelaste professionele zorg. Zij zijn onmisbaar in onze samenleving en zorgen onbaatzuchtig voor liefdevolle zorg voor een hulpbehoevende naaste.

FNV is van mening dat het mantelzorg budget zoveel mogelijk moet worden besteed aan een vergoeding van extra gemaakte kosten, maatwerk in de ondersteuning in ruimste zin en een ruimhartiger waardering in de vorm van een bedrag of cadeaubonnen, voor in ieder geval de groep zwaar belaste mantelzorgers. De gemeente moet hierover in overleg met de vertegenwoordiging van deze groep en waar daar behoefte aan bestaat, de individuele mantelzorger.

Voorzieningen voor kinderen

Voor schoolreisjes, sporten-, zwem- en muziekles voor kinderen wordt door de gemeenten verwezen naar Sam& voor alle kinderen.

Niet-gebruik voorzieningen en informatie

Dit rapport geeft inzicht in het beleid van de gemeenten en de gehanteerde regels, normen en bedragen. FNV hecht ook aan toetsing in de praktijk. Vandaar dat leden en niet leden in **bijlage 1** aan het woord komen.

Een relativerende opmerking is noodzakelijk over het ‘niet-gebruik van voorzieningen’. Een gemeentelijke overheid stelt regels op die aangeven met welk inkomen en onder welke andere voorwaarden je in aanmerking komt voor verschillende regelingen, wanneer je inwoner van die gemeente bent. Het is de vraag in hoeverre iedereen die **recht** heeft op financiële ondersteuning en hulp, hiervan ook daadwerkelijk **gebruikmaakt**.

Niet iedereen met een laag inkomen is in beeld bij de gemeente. FNV maakt zich met name zorgen om de toegenomen groep werkenden die niet kan rondkomen van zijn/haar inkomen. Werkgevers hebben hier ook een taak in het verwijzen naar de gemeente. FNV blijft zich inzetten voor verbeteringen van salarissen, met name aan de onderzijde van het loongebouw, via betere Cao's.

In een extern onderzoek (najaar 2023) in de gemeente Meierijstad bleek dat de helft van de rechthebbenden niet wordt bereikt, onder meer door ingewikkelde aanvraagprocedures. Het lijkt niet onwaarschijnlijk dat in onze gemeenten het niet-gebruik min of meer dezelfde omvang heeft. FNV vindt het zeer gewenst dat daar ook onderzoek naar gedaan wordt. En dat maatregelen getroffen dienen te worden om dit niet-gebruik terug te dringen. FNV wil dat gemeenten uitgaan van vertrouwen en zo laag mogelijke drempels hanteren voor deze minimaregelingen.

Alle gemeenten informeren bewoners over de verschillende inkomensregelingen voor huishoudens met een laag inkomen via berichten in lokale media, via/aan maatschappelijke organisaties en de eigen website/portaal en sociale media. De gemeente Stein verzorgt regelmatig een "Rondkomen Krant" waarin alle informatie staat over de verschillende regelingen.

Ook over dit onderwerp gaan we met alle gemeenten individueel in gesprek de komende tijd.

Overige gemeentelijke minimaregelingen

Kwijtschelding gemeentelijke belastingen (BSGW)

Kwijtschelding gemeentelijke belastingen als onderdeel van aanslag (BSGW)				
	Inkomensgrens	Vermogensgrens		
		Alleenstaande	Alleenstaande ouder	Gehuwd
Sittard-Geleen	100%	€ 3.700	€ 4.500	€ 4.900
Beek	100%	€ 3.700	€ 4.500	€ 4.900
Stein	100%	€ 2.200	€ 2.700	€ 2.900

De kwijtschelding betreft alleen het gedeelte gemeentelijke heffingen.

Overige regelingen

In deze rapportage zijn de meest voorkomende gemeentelijke minimaregelingen vermeld. In bijlage 2 vind je een opsomming van de overige regelingen die gemeenten hebben aangegeven.

Er zijn, zij het steeds minder ruim, mogelijkheden om via de aangifte inkomstenbelasting aftrekposten op te voeren.

Ook kennen gemeenten meerdere regelingen om mee te kunnen doen aan culturele, sport of andere maatschappelijke activiteiten. Men noemt dit 'meedoenregelingen', 'participatieregelingen', 'sportfonds', 'cultuurfonds', soms geregeld met de uitgifte van een minimapas. Ook zijn er vaak regelingen voor kosten van (schoolgaande) kinderen.

Hulp bij schulden of bij budgetproblemen worden door gemeenten aangeboden, deels via de gemeentelijke welzijnsorganisatie. Witgoed Regelingen voor bijvoorbeeld het vervangen van energie slurpende koelkast deden Sittard-Geleen en Stein verstrekken.

Deze overige regelingen zijn onvergelijkbaar en verschillen sterk per gemeente. Gemeenten hebben deze regelingen getroffen vanwege de gaten die vooral sinds de Participatiewet in het sociale domein zijn ontstaan. FNV is, zoals bekend, voorstander van een forse verhoging van het minimumloon en daaraan gekoppelde uitkeringen, waardoor mensen van hun inkomen kunnen rondkomen en keuzes maken, onafhankelijk van de overheid.

FNV is kritisch op de uitvoeringskosten omdat hier vaak ook weer voorwaarden aan zijn verbonden qua inkomen, doelgroep, loketwerk, voorlichting die ook nog eens per regeling verschillen. Ook hier weer kan je postcode bepalen of je wel of niet in aanmerking komt.

Andere initiatieven voor minima

Er zijn ook diensten via externe ideële organisaties. Denk hierbij aan de Stichting Leergeld en de Voedselbank.

We willen op deze plaats nadrukkelijk deze initiatieven vermelden omdat er vele vrijwilligers zijn betrokken die mensen in hun gemeenschap bereiken die steun in natura kunnen gebruiken. Samenwerking tussen deze organisaties en de gemeenten is van belang om het gebruik van voorzieningen te verbeteren.

Ook vakbond FNV biedt hulp ook aan mensen die geen lid zijn, onder meer via het spreekuur werk en inkomen, advies, sociale voorzieningen, de belastingaangifte(voor leden) en bij het naar werk begeleiden van mensen die bedreigd worden met ontslag. Leden met een laag inkomen hebben een lagere contributie.

Bijlage 1: Ervaringen met het gemeentelijk minimabeleid in citaten

FNV heeft haar leden in Westelijke Mijnstreek en ook via de media inwoners die nog niet lid zijn in een peiling gevraagd naar hun ervaring met het gemeentelijk minimabeleid. Ongeveer een kwart van de respondenten (549) was nog geen lid van FNV. Bij onderstaande citaten zijn al te specifieke (herleidbare) opmerkingen over de situatie of opmerkingen over personeel van de gemeente weggelaten. We hebben een selectie gemaakt van de meest duidelijke opmerkingen, die ook niet té kortaf waren.

Sittard-Geleen

- *Er zijn veel mensen die zich bezighouden met armoedebestrijding en ook veel mensen van goede wil. Waar het vaak niet zo goed gaat zijn de beperkingen door wetgeving, de vele schijven waardoor iedereen toch veel in het eigen hokje blijft denken. En de moeizame communicatie, formulieren, bereikbaarheid, ambtenarij maakt het, zeker als je niet over alle vaardigheden beschikt, erg moeilijk.*
- *Nare ervaring lvm steeds opnieuw dezelfde achterdochtige vragen*
- *Had hulp omdat ik een slachtoffer ben van de toeslagen affaire via de gemeente maar slecht geregeld.*
- *Kwijtscheldingen aangevraagd en door hen afgewezen omdat ze het foutief invullen helaas niet meer kunnen veranderen*
- *Blij dat ik hulp kan krijgen. Maar vaak is er veel gedoe met het moeten switchen omdat contracten van gemeenten met zorgverleners veranderen. Waardoor ik of pgb moet kiezen om mijn begeleiding te houden. Of als ik zorg in natura wil, weer ergens opnieuw starten waardoor ik zoals nu weer op een wachtlijst sta en al een maand geen hulp heb. Bureaucratische financiële onzin waar ik de dupe van ben*
- *Snelle en adequate oplossingen worden in samenspraak gevonden*
- *Het wordt gezegd dat zij je gaan helpen maar als het op aankomt dan zijn er heel veel redenen om je toch niet te kunnen helpen*
- *Veel armoede bij gezinnen. Ondanks goede insteek van de gemeente toch nog veel te doen omdat mensen niet altijd weten waar ze terecht kunnen*
- *Ze geven de inwoner een studie kans niet als hij/zij wil doorgaan met het studeren om de werk kans te vergroten.*
- *WMO loket is goed bereikbaar. Er werd meegedacht en ze toonden begrip. Anderzijds moet je je wel goed kunnen verdedigen, wat niet iedereen gegeven is. En ze gaan op stoel van een arts of fysiotherapeut en dergelijke zitten en nemen beslissingen waar de arts of fysiotherapeut absoluut niet mee eens zijn.*
- *Prima geholpen*
- *Ik heb eigenlijk geen negatieve ervaring. Alles is goed en snel geregeld geworden en zelfs toen goed advies ontvangen vanuit de gemeenten.*
- *alles duurt veel te lang. een aanvraag voor begeleiderspas.*
- *Weinig tot geen medewerking ivm bouwen mantelzorgwoning*
- *Aanvraag voor inkomensondersteuning minima dient jaarlijks middels herhaalde vragen te worden gedaan. Zeer moeizaam proces dat veel eenvoudiger en directer kan. Waarom telkens een huurcontract en inkomstenbewijzen en bankafschriften van 3 maanden enz. Voor velen ondoenlijk waardoor ze afhaken hetgeen toch niet de bedoeling kan zijn.*

- over solliciteren, doe vrijwilligerswerk door mijn leeftijd zijn de vooruitzichten met werk minimum, iets meer vrijwilligerswerk vrij van solliciteren.
- Sportbeoefening kan, maar ik ben er via het werk achter gekomen dat het er is.
- Koste veel moeite voor het invullen formulier, je moet het zelf maar uitzoeken
- goede hulp gekregen
- Jeugdzorg bij de gemeente is verschrikkelijk, ze doen hun best maar zijn onderbemand en de voorzieningen in de omgeving lijken minder te worden omdat ze minder inkopen met alle gevolgen van dien. Bovendien wordt je gek van alle regeltjes over maar een ding tegelijk lopen voor een kind waardoor je op moet letten dat wat extra therapie niet de langdurige begeleiding verstoort etc. Het had gewoon bij de zorgverzekering moeten zitten.
- En dezelfde voor gedoe met WMO, ook daar met begeleiding te maken, bleek wel gewoon toegekend te worden maar ook hier weer gedoe met behandeling vs begeleiding, terwijl je van tevoren vaak nog niet eens weet welke je nodig hebt(of beide) en je dan dus eerst de ggz wachtlijst door moet en dan toch weer een volgende ingaat etc.
- Ik had recht op de energietoeslag in 2022 en 2023. Nu dit jaar moet ik de BSGW betalen. Let op ik kreeg 23 jaar kwijtschelding maar dit jaar moet ik voor het eerst de BSGW betalen van € 439,-. Ik zit op ongeveer 106% van de bijstand. Voor alle duidelijkheid ik heb al 2x kwijtschelding aangevraagd.
- Huishoudelijke hulp/ mantelzorg moeder. Wantoestanden bij organisatie huishoudelijk hulp, waardoor overbelasting mantelzorg (ik zelf). Hier is geen/onvoldoende controle op.
- Als je een uitkering krijgt die even hoog is als je vaste lasten en je vraagt om een verlaging van B.S.G.W. en je krijgt dan te horen dat je een woning overwaarde hebt waardoor je nergens recht op hebt terwijl ik met de overwaarde niks kan. Al zal ik mijn woning verkopen zal ik niet goedkoper kunnen wonen dan wat ik nu doe
- fijn indicatie voor langere tijd wordt afgegeven volgen het traject goed op
- De gemeente Sittard-Geleen is goed op weg. Het kan nog altijd beter.
- er is momenteel een wachtlijst van 400 personen binnen de Gemeente voor huishoudelijke ondersteuning
- Met hulp van een Ergotherapeut vanuit de WMO heb ik het goed kunnen inregelen. Tot nu toe positieve ervaringen. Nog niet echt een negatieve ervaring. Behalve met het terugontvangen van een bedrag van de gemeente; dat heeft maanden geduurd. Ook na regelmatig bellen en mailen. Totdat ik een boze en erg ontevreden mail heb gestuurd. Toen binnen paar dagen afgehandeld
- Het is mijn ervaring dat het vaak onnodig complex gemaakt wordt, en dat het ook nog eens erg afhankelijk is van welke medewerker van de gemeente gekoppeld is aan de vraag.
- De ene medewerker zou je bloemen willen sturen, en bij de ander wil je de haren uit je hoofd trekken van de frustratie.
- Het is een logge trage machine die niet goed bereikbaar is.
- Soms worden er bewijsstukken gevraagd die niet voorhanden zijn en dan krijg je geen hulp of extra's .Kosten zoals nieuw id of rijbewijs, hoge kostenpost die opgelegd wordt. Vind persoonlijk dat er voor de meeste minima weinig extra's wordt gedaan.
- Mijn ervaring is gemiddeld positief.
- Na auto-immuunziekte en ziekenhuisopname werd huishoudelijke hulp snel en goed geregeld.

Stein

- Jeugdzorg algemeen totaal niet tevreden. Huishoudelijke hulp tevreden en ook -wmo.
- -bij aanvraag wmo, afhandeling en toezegging oké
- -vervolgens duurt het bijna een jaar voor er daadwerkelijk hulp komt na herhaald

telefonisch informeren; niemand beschikbaar

- *-meer druk van de gemeente op de uitvoerende bedrijven*
- *Tav van wmo zorg voor ouders en schoonouders geldt dat de gemeente thuis geeft voor eerste afspraak maar daarna zegt wel alles zelf regelen, men dient zich af te vragen of hij/zij dit ook kan. Voor mijn vader (reeds overleden) geldt dat de beschikbare uren altijd te krap zijn geweest, hij moet steeds extra uren aankopen.*
- *als mentor ervaar ik de zorg die in het wzc die onder druk staat door het tekort aan gekwalificeerd en gemotiveerd personeel. Mevrouw zelf is tevreden met haar situatie.*
- *als gebruiker van wijkwerkers ervaar ik een 'kloof' tussen de wijkwerkers en de dienst die hen inzet.*
- *Veel regelingen maar geen reactie op meldingen. Ambtenaren / WMO consultants geven niet thuis. Wachtijd melding 14 weken*

Beek

- *De eerste jaren ging alles heel makkelijk met speciaal onderwijs, en werden zaken heel vlot goedgekeurd als instanties daarom vroegen. Het laatste jaar merk je dat de gemeente strikter is en veel wedervragen stelt en beleid ook aanpast. Soms ten nadele van het kind, en vraag me dan af of bezuinigingen ten koste moeten gaan van kinderen die het al lastig hebben.*
- *Pos: Reactie gekregen op aanvraag. Neg: Teveel tijd en moeite gaat zitten in het praten, invullen en mailen*
- *Wmo aanvraag op een nette en informatieve afgehandeld*

Conclusies

De communicatie naar de doelgroep kan beter. Bijvoorbeeld door in elk stadsdeel op het gemeentehuis of in de bibliotheek een deskundig persoon aanwezig te laten zijn die alle formulieren kan overhandigen en eventueel ook kan helpen met het invullen. Ook is het actief opzoeken van de doelgroep aan te bevelen. Stein doet dat al. Opvallend is de grote achterstand in Sittard-Geleen met het invullen door de zorgaanbieder van huishoudelijke ondersteuning.

Bijlage 2 Overige gemeentelijke minimaregelingen

gemeente	overige regelingen volwassenen	overige regelingen jeugd
Sittard-Geleen	- Volwassenenfonds Sport en cultuur - Kledingbank - Voedselbank - Individuele studietoelage - Benefitspas - Vincentiusvereniging - Sociaal Fonds - Energiecoaches (voor iedere inwoner)	- Subsidiering van diverse organisaties die zich inzetten om het mogelijk te maken dat kinderen die opgroeien in een gezin met een laag inkomen, kunnen deelnemen aan sport, cultuur en het behalen van zwemdiploma a en b. Denk hierbij aan Stichting Leergeld en Jeugdfonds Sport en Cultuur. Verstrekken van een schoolkostenvergoeding aan ouders van kinderen met een laag inkomen (120% van sociaal minimum). - Subsidiering van diverse organisaties die zich inzetten op het vergroten van kansengelijkheid en verzachten van de omstandigheden op het moment dat er sprake is van een laag inkomen; onder andere Stichting Babyspullen, Jeugdeducatiefonds, De Grabbelton, Bloempje voor het goede doel.
Stein	- Volwassenen Fonds Sport en Cultuur - Kledingbank - Voedselbank - Energiecoaches - Individuele studietoelage - Bijstand voor zelfstandigen - Witgoedregeling	- Kledingbank - Voedselbank - Speelgoedbank - St. Leergeld - Jeugdfonds Sport en Cultuur - Aanvraag Babypakket
Beek	- Ondersteuning via stichting Leergeld op gebied van sport, cultuur, welzijn en onderwijs - Rond de eerste fashioncheque - Babypakket (in het kader van Kansrijke start) - Subsidiering Vincentiusvereniging (hulpverlening voor minstbedeelden) - Deelname aan Volwassenen Fonds Sport en Cultuur - Subsidiering Kleding- en voedselbank - Ouderentoeslag	- Deelname aan Stichting Leergeld - Rond kerst aanbieden van fashioncheque - Ondersteuning basisscholen kleine noden - Deelname aan Babypakket (in het kader van Kansrijke Start) - Deelname aan Jeugdfonds sport en cultuur

Bijlage 3: Lijst met afkortingen

Afkorting	Uitleg
AOW	Algemene Ouderdoms Wet
BSGW	Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen
CAK	Centraal Administratie Kantoor
Cer	Compensatie eigen risico
CIZ	Centrum Indicatiestelling Zorg
FNV	Federatie Nederlandse Vakbeweging, grootste werknemersvereniging in Nederland
SVB	Sociale Verzekerings Bank
WMO	Wet maatschappelijke ondersteuning
WSM	Wettelijk sociaal minimum
WtcG	Wet tegemoetkoming chronisch zieken en gehandicapten
WW	Werkloosheidswet